

FOLKETINGET

Tasiilami Qanganitsat angerlarsimaffiannut § 71-mut atatillugu nakkutilliilluni alakkaaneq pillugu nalunaarusiaq (Nakkutilliilluni alakkaaneq 1)

1. Aallaqqaasiut

Marlunnngornermi 5. september 2023 § 71 naapertorlugu nakkutilliartortut siumut nalunaarutigeriikkaminnik Tasiilami Qanganitsat angerlarsimaffiannut nakkutilliartortut alakkaapput.

§ 71 naapertorlugu nakkutilliartoqataapput nakkutilliisunut siulittaasup tullia Camilla Fabricius (S), Theresa Berg Andersen (SF), Alexander Ryle (LA), Stinus Lindgren (RV) aamma Aaja Chemnitz (IA).

Taakku saniatigut peqataapput ataatsimiititaliap pisortaa Lis Grønegaard Rasmussen, ataatsimiititaliap allattaa Charlotte Avnsted-Vilman, ataatsimiititaliami assistenti Gitte Ravn Jensen aamma oqalutsi.

Nakkutilliisut aallaqqaasiutigalugu Qanganitsat angerlarsimaffianni sulisunik ataatsimeeqateqarput, sulisut pisortaallu oqaluttuarlutik tamaani ulluinnarni qanoq ingerlasoqartarnersoq Qanganitsallu angerlarsimaffianni utoqqaat najugallit pillugit.

Qanganitsat angerlarsimaffianniit peqataapput sundhedshjælperi Eva Q. Kristiansen, sundhedsassistenti Dina Heilmann aamma utoqqaat illuani ningiuusoq Gitte K. Maratse.

Nakkutilliisut alakkaanerisa nalaani najugaqartut qulit puigortunngornermik nappaateqarput. Taakkunannga pingasut sakkortuumik avammut qisuariartartuupput, tamannalu najugaqartunut unamminartorsiorititsisarpoq. Sulisut ilanngullugu oqaluttuarput alakkaanerup nalaani utoqqaat pingasut illoqarfiup napparsimaviani uninngasut Qanganitsat angerlarsimaffianni inissaqannginnamik.

Najugaqartut tamarmik akuersinikuupput Qanganitsat angerlarsimaffiannut nuunnissartik pillugu, aammali innuttaasoq tamaani najugaqalersinneqarsinnaavoq akuersiseqqaanngikkaluarlugu.

2. Nakkutilliiviup oqaaseqaataa

Nakkutilliiviup aarlerinartoqartippaa Tasiilami utoqqaat illuanni tigussaasunik atortussanik pisariaqartitanik ineqartut pisariaqartitsinermtik aallaavigalugu atorsinnaasaannik soqanngimmat, ingammik puigortunngorsimasut ineqartut eqqarsaatigalugit. Pingaaruteqarluinnarpoq atugassarititaasut ajunngitsuunissaat, aammalu utoqqaat illuanni ineqartut

26. februar 2024

§ 71-tilsynet

Charlotte Avnsted-Vilman
Udvalgssekretær
charlotte.avnsted-vilman@ft.dk
Tlf. 33373648

Folketinget

Christiansborg
1240 København
K
3337 5500
ft@ft.dk
www.ft.dk

toqqissismanissaannut tunngaviusumik pisariaqartitaasa tunniussinnaanissaat.

Nakkutilliiviutaaq aarlerinartippaa piffissami tassani alakkaanerminni utoqqaat amerlanerit illoqarfiup napparsimaviani innangatinneqarmata utoqqaat illuani inissamik amigaateqarneq peqquataalluni.

Nakkutilliiviup taamatutaaq aarlerinartoqartippaa suliamut tunngasumik naammattumik ilisimasalinnik soqannginnera, ineqartut annertuumik puigortunngortut eqqarsaatigalugit. Aammattaaq nakkutilliiviup aarlerinartoqartutut nalilerpaa ineqartut misissortinnissaannut utaqqisarnerup sivisusarnera.

Nakkutilliiviup ajunngitsutut isigaa utoqqaat illuani sulisut utoqqaat ineqartut ulluinnaasa ajunngitsuunissaat toqqissismanarnissaallu tunniussinnaammassuk naak tigussaasunik atortussanik amigaateqarluinnaraluarlutik. Ersarippoq ineqartut sulisunut nuannarinninnerat.

Nakkutilliivutaaq ajunngitsutut isigaa utoqqaat kinguaassiuutunik atuinerat utoqqaat illuani sulisunit eqqumaffigineqarmat, aammalu oqaaqqissaarutigineqartarluni.

3. Tasiilami Qanganitssat angerlarsimaffiat naatsumik

Tasiilami Qanganitssat angerlarsimaffianni najugallit 18-iupput, taakkunannga qulit puigortunngornermik nappaateqarlutik. Tamaani sulisut 20-it missaanniipput. Sulisut tassaapput pisortaq, pisortap tullia, peqqinnissamut assistenti, peqqinnissamut ikiorti, igaffimmi assistenti, meeqqerisoq, eqqiaasut, pedel aamma sulisut ilinniarsimannigitsut allat.

Qanganitssat angerlarsimaffiat Tasiilap illoqarfiata qiterpasissuani illumi pisoqalisumi 1961-imi sananeqarsimasumiippoq 2001-imi ilaneqarsimasumi.

4. Nakkutilliisut alakkarerinerat

Aallaqqaasiutigalugu ataatsimeereernermi nakkutilliisut marlungorlutik avillutik illup iluani alakkareripput najugaqartunimk oqaloqateqarlutik illutaatalu tungaatigut atugassarititaasunik alakkarerillutik. Qanganitssat angerlarsimaffiat qanganisanngorsimavoq, taamaattorli sumi tamani torerpoq eqqiluillunilu.

Init ataatsimoorfusinnaasut inilu isersimaartarfik alianaatsumik pequsersorsimapput, tamaaniippullu najugaqartut arlallit. Nakkutilliisunut ilaasortat najugaqartunik arlalinnik oqaloqateqarput. Silaannaq pitsaavoq, angerlarsimaffippalaarluni tamaaniinnerlu nuannerluni.

Sulisut oqaluttuarput Qanganitsat angerlarsimaffianni niperujoorneq assut initusoq, pattagiarlu atorluarneqartarluni.

Sulisut utoqqarnik ikiuiniarluarput. Sulisut pingaartippaat pisu-uarnissaq, tamanna utoqqaat kissaatigippassuk. Sapaatip akunneranut ataasiarlutik bankortarput, aammalu Qanganitsat angerlarsimaffiata illoqarfimmi inuusuttut najugaqaqatigiiffiannik suleqateqartarpoq, utoqqarnut assigiinngitsunik sammisassaqartitsisoqartarluni. Assersuutigalugu ukiukkut qimussertoqartarpoq aasaanerani lu imaatigut angalaqatigiittoqartarluni.

Nakkutilliisut ineeqqanut arlalinnut aamma alakkaatinneqarput. Ineeqqat imatorsuaq pisatsersugaanngillat, amerlanerit Qanganitsat angerlarsimaffiata pequtaanik pequteqarput. Nammineri-saminnilli assiutitik iikkaminni nivingatippaat, tamanna periarfissaammat. Aammattaaq assinik nivingasoqarpoq takuneqarsinnaalluni kina ineeqqami sorlarmi najugaqarnersoq.

Najugaqartut namminerisaminnik uffarfeqaratillu perusersartarfeqanngillat. Uffarfiit qaamapput angisuujullutillu.

Sulisut takutippaat ineeqqat mikisut marluk, inigineqanngitsut. Taakku atorneqartarput Piterartillugu, anorersuarujussuaq Tasiilamiinnaq pisartoq, aammalu issilerujussuartillugu, utoqqaat oqqisimaartarfiisut.

Nakkutilliiviup alakkarpaa ineeraq, tassani nakorsaait paarnaar-simasumiitinneqarput. Saniatigut aamma aningaasanut sikaavik (pengeskab) najugaqartut aningaasaatiminnik allanillu naliliutiminnik toqqorsiffigisinnaasaat. Najugaqartut aningaasanik atui-neranni sulisut ikiuuttarput soorlu nakorsiarneranni pisiniarnerannilu.

Nakkutilliiviup najugaqartut arlallit oqaloqatigai, taakku ineeqqaminnut alakkaatitsippat. Nalinginnaasumik oqariartuutigineqarpoq, Qanganitsat angerlarsimaffiat najugaqarfitsialaasoq. Sulisut inussiarnersut isumassuisullu najugaqartunut, tamannalumi aamma malunnarpoq.

Taamaattorli najugaqartut sulisullu akornanni kissaatigineqarpoq Kalaallit Nunaanni utoqqaat atugarisaat pillugit politikikkut ukkassisoqarnerulernissaa.

Najugaqartut arlallit oqaluttuaraat, kissaatigalugu najugaqarfimminni sammisassat amerlanerusariaqartut. Ilaannikkut oqaloqateqarnissaq pisariaqartinneqartarpoq, piffissap sivitsortoortarnera pissutigalugu. Ingammik puigortunngorsimannngikkaanni. Paasi-

nartumik maannakkut sulisut ulapeqaat, kisianni najugaqartunut akuutitsinerusinnaapput, tusarniaaffigisarlugit qanoq innersut aamma sunik amingaateqarnersut.

Ineqarfinni torsuusat marluusut avinneqarsimapput pujortartartunut pujortartanngitsunullu ineeqqatut, tassami najugaqartut ineeqqaminni pujortarsinnaatitaammata. Pujortartartut torsuusaaanni silaannarmik saliisartunik ilisisoqarsimavoq, taakkulu pisutaallutik tupap tikka malunginiagassaanani.

5. Tamalaat

Sulisut oqaluttuaraat, Tasiilami Qanganitsat angerlarsimaffiannik nutaamik sanasqartussaasoq.

Nalinginnaasumik sulisut nalilerpaat, illorsuup sananeqaataatigut atugassarititaasut killiliisut pisariaqartumik ikiuinissaminnut tapersersuinissaminnullu. Assersuutigalugu najugaqartut sakkortuumik puigortunngorsimasut ikorfartornissaannut inissaqaranilu pitsaanerusunik atortorissaaruteqanngilaq. Tamatumunnga atatilugu sulisut aamma oqaluttuaraat, sulisut Nuummi ilinniartinnegartartut puigortunngortunik najugaqartunik pitsaanerusumik sullissinnaalernissaat siunertaralugu. Tamatumani aamma pingaartumik pissaanermik atuineq eqqarsaatigalugu.

Pissaanermik atuisoqarsimatillugu sulisut immersugassat assigiinngitsut immersortartussaavaat, demenskoordinatinut fagchef-imullu nassiunneqartussanik. Alakkaanissaq sioqqullugu Qanganitsat angerlarsimaffiata ilisimatitsissutigaa najugaqartunut pissaanermik atuisoqartartoq. Eqqiluisaartitsiniarnerni pissaanermik atuisoqartarpoq, kørestol-inik atuisut qitequserneqartarput ilaannikkullu matumik paarnaarsisoqartarluni, anordersuarnerata nalaani.

Pissutsit ullumikkutut itsillugit napparsimasut pisariaqartitanut unammillernartunullu assigiinngitsunut igalassimatinniarnegarsinnaanngillat. Sulisut aamma oqaluttuaraat ilaannikkut politiinit ikiorserneqartariaqartarlutik, najugaqartut puigortunngortut ilaasa avammut sakkortuumik qisuariaateqartarnerinut atatillugu. Kiisalu sulisut oqaluttuaraat, Qanganitsat angerlarsimaffiat illoqarfimmi innuttaasunut attaveqarluartoq, aammalu najugaqartut ikittut Qanganitsat angerlarsimaffianniit anisartut illoqarfimmi innuttaasunut ingiaqatigineqarlutik angerlartinneqartartut.

Sulisut aamma oqaluttuarput illoqarfiup napparsimavianik suleqateqarluarlutik. Tamanna ingammik atuuppoq utoqqaat napparsimavimmiittariaqartut Qanganitsallu angerlarsimaffianni inissaqalernissaminnik utaqqisut, eqqarsaatigalugit.

Taamatuttaaq sulisut oqaluttuaraat utoqqaat najugaqartut kinguaassiutit tungaasigut eqqumaffigitik. Sapinngisaminnik iliuuseqartarput utoqqaat ataasiakkaat namminneq inuuneqarnissaminut piginnaatitaaffeqarnerat qulakkeerniarlugu. Tamannalu sulisut tungaaniit ataqqineqartarpoq.

Ilaqutaasunik akuutitsisarneq eqqarsaatigalugu sulisut oqaluttuaraat, tamanna aamma ukkatarineqartartoq, kisiannili ilaqutaasut peqataavallaartuunngitsut. Puigortunntortut ilaat ilaqtaminnik alakkarneqarnerminni ajornerulersarput. Ilaqutaasulli pulaarsimasinnaapput qaqugukkulluunniit. Ilaquttat nunaqarfinit ungasisumeersut tikeraartillutik Qanganitsat angerlarsimaffianni unnuisinnaatitaapput.

Qanganitsat angerlarsimaffianni illup iluani malittarisassaqarpoq, taanna mappemi sungaartumiippoq. Najugaqalerlutik isertertut tamarmik naqitaaqqamik tunineqartarput, tassani malittarisassat atuarneqarsinnaapput. Najugaqalerlutik isertertut aamma oqaluttuuneqartarput namminneq piginnaatitaaffitik suunersut pillugit.

Qanganitsat angerlarsimaffianni politikkeqanngilaq sulisut najugaqartunut oqaatsit tungaasigut qanoq atugaqartussaannerat pillugu.

Naggasiullugu sulisut oqaluttuaraat, sulisussaqaarniarnikkut ajornartorsiuteqaratik.

[Dette er en oversættelse. I tvivlsspørgsmål henviser vi til den danske original].
Nutsigaavoq. Nalorniguit qallunaatuua takuuk.